

Οί εἰς Εὐρώπην δὲ μεταναστεύσαντες Ἕλληνες, ἰδίως οἱ πρὸ τῆς ἀλώσεως καὶ ὀλίγον μετ' αὐτήν, φιλοξένως ὑποδεχθέντες ὑπ' αὐτῆς, καὶ μετὰ καρποφρίας διδάξαντες ἐπανήνεγκον εἰς τὴν Ἰταλίαν τὴν γνῶσιν τῶν Ἑλληνικῶν. Παρεσκευάσαν πλῆθος Ἑλληνιστῶν, μάλιστα δὲ καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν εὕρισκετο λόγιος ἀγνοῶν τὰ Ἑλληνικά ¹. Διδάξαντες δὲ (μετὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διδασκέντων Ἰταλῶν Φραγκίσκου Φελέφρου, Γουακρίνου Γουαρίνη καὶ Ἰωάννου Αὐρίσπα, μετεχόντων τῆς τιμῆς τῆς διαδόσεως τῶν Ἑλληνικῶν εἰς τὴν Δύσιν ²) οἱ τὴν δεδουλωμένην πατρίδα καταλείποντες φυγάδες οὗτοι καὶ μεθ' ἑαυτῶν τὴν περιλιπομένην ἔτι σοφίαν καὶ τὰ ὄργανα αὐτῆς μεθ' ἑαυτῶν φέροντες, ὡς αἱ Ἑστιάδες τὸ ἱερόν πῦρ, « διδάξαντες ὀρθότερον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ παιδείαν, πολλαπλασιάσαντες τὰ ἀντίγραφα, διορθώσαντες τὰς πρωτοφανεῖς διὰ τοῦ τύπου ἐκδόσεις, μεταφράσαντες πολλὰ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς τὸ Λατινικόν, δι' οὗ ἀπεσκορακίσθησαν αἱ πρόηται ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ ἀτελεῖς μεταφράσεις, τὴν περὶ τὸ καλὸν κρίσιν δεξιώτερον διευθύναντες, ἀνεκίνησαν μείζονα ζῆλον πρὸς τὴν μάθησιν, καὶ ἔδωκαν νέαν ἔλασιν εἰς τὰ πνεύματα. Οἱ ἠγεμόνες τῆς Ἰταλίας ἀντεφιλοτιμοῦντο νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτοὺς Ἕλληνας διδασκάλους ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ. Αἱ διάφοροι πόλεις τῆς Ἰταλίας, τὰ Μεδιόλανα, ἡ Βενετία, ἡ Φεράρα, ἡ Φλωρεντία, ἡ Ρώμη, ἡ Μεσσήνη τῆς Σικελίας, κλπ. εὐρέθησαν πλήρεις λογίων Ἑλλήνων, οἵτινες τοῖς ἰδίους ἰδρῶσι ζῶντες, συνήργουν τὸ καθ' ἑαυτοὺς εἰς τὴν μεγάλην ἐκείνην κίνησιν. Καὶ ἀλλαχόθεν ἔτρεχον εἰς τὴν Ἰταλίαν πολλοὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι διδασκόμενοι, καὶ ἐκ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ ἀλλαχόσε οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες μετέβησαν. . . Ὡς δὲ δὲ πρότερον ἄμικτος καὶ ἀκοινωνήτος πρὸς τὰ ἀνατολικά μέρη μείνασα ἡ Ἰταλία ἐξεβαρβαρώθη,

« Σπουδαίων ἕνεκεν Γωάρινος ἤλυθε κῆπον

Εὐσταθίου κάλλων, ἄνθεα δρεψάμενος. »

Κ. Ἀσωπίου Ἱστορ. τῶν Ἑλλ. ποιητῶν καὶ συγγραφ. σελ. 701—2. Βρετοῦ Β', 18 (ἀρ. 29 ἐν Σημ.).

(1) Κ. Ἀσωπίου ἔνθ. ἀνωτ. σελ. ρνή.

(2) Schöll ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 309. Κ. Ἀσωπίου ἔνθ. σελ. ρμς'.

